

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

TAŞIMA İŞİNDE SÜRÜCÜLERE YOLCULUK SIRASINDA YAPTIKLARI GİDERLERE KARŞILIK YAPILAN ÖDEMELERİN VERGİLENDİRİLMESİ

20 ŞUBAT 2024

KAPSAM

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK),
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK),
- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK),
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK)
- Karabük Valiliği Defterdarlık Gelir Müdürlüğü 29.05.2023 Tarih ve E-35831311-010.01-11600 Sayılı Özelgesi.

1. Giriş

- Şehirler arası yük taşımacılığı faaliyeti ile iştigal eden şirketlerin, taşıma faaliyetini yürüten şoförlere gitmiş oldukları yerlerde konaklama, yemek ve diğer giderleri için ödeme yapılması ve söz konusu giderleri tevsik eden fiş ve faturaların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK) ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK) kapsamında şirket kayıtlarında gider olarak muhasebe kayıtlarına alınıp alınamaması hususunda soru işaretleri bulunmaktadır.

2. GVK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi

- GVK'nın 61. maddesinde; *"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belirli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."* hükmüne yer verilmiştir.
- Mezkur Kanun'un 24. maddesinde; *"2. Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündeliklerden fazla ise veya Devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur."* hükmüne yer verilmiş olup, gider karşılığı sayılmak sureti ile yolluk ödemelerinin gelir vergisinden istisna edileceği açıklaması da yer almaktadır.
- Buna göre; GVK'nın 24/2. maddesinde sayılan kişilerden 2024 dönemi kapsamında brüt aylık seviyesi 19.137,36 TL veya fazlası olanlara yurt içi iş seyahatlerinde günlük olarak verilebilecek gelir vergisinden istisna harcırah tutarı en fazla 480,00 TL olmaktadır.
- **30.06.2024 Tarihine Kadar Geçerli Yurtiçi ve Yurtdışı Harcırahta Gelir Vergisinden İstisna Tutarlar tablosunda yer alan gündeliklerden daha fazla bir ödeme yapılması durumunda, fazla yapılan ödeme ücret olarak kabul edilmekte ve vergilendirilmektedir.**

2. GVK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi (Devamı)

- 138 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde “... *Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından hizmet erbabına ödenen fiili yemek ve yatmak giderleri 01.01.1983 tarihinden itibaren Devlet Memurlarına ödenen gündeliklerle mukayesede dikkate alınmayacaktır. Ancak, yemek ve yatmak giderlerinin tevsik edilmemesi halinde, bu giderlere karşılık olarak verilen gündeliklerin aynı aylık seviyesindeki Devlet memurlarına verilen miktarı veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşan kısmının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekmektedir.*
- *Diğer taraftan, anılan personele fiili yemek ve yatmak giderleri dışında gündelik de ödendiği takdirde bu gündeliklerin tamamının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekecektir.”* açıklaması bulunmaktadır.
- Taşıma işinde şoför olarak çalışanlara asıl ücreti dışında olan ve yolculuk sırasında yapılan konaklama, yemek ve diğer giderlerine karşılık yapılan ödemelerin GVK'nın 61. maddesi kapsamında ücret olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

2. GVK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi (Devamı)

- Bunun yanı sıra, GVK'nın 40. maddesinin 1. fıkrasında, safi kazancın tespit edilmesinde hasılattan indirilecek giderler sayılmakta olup, maddenin 1. bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceğine yer verilmiştir.
  - Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi maksadı ile yapılan genel giderlerin indirim konusu yapılabilmesi için
    - ✓ Yapılan işin önemi ve genişliği ile mütenasip bulunması,
    - ✓ Seyahat maksadının gerektirdiği süre ile sınırlı olması,
    - ✓ Giderin yapılması ile gelirin elde edilmesi veya idamesi arasında doğrudan ve açık bir ilişkinin var olması,
    - ✓ Giderin keyfi olmaması yani gelirin elde edilmesi için mecburi olarak yapılması,
    - ✓ Yapılan gider karşılığında sabit kıymet iktisap edilmemiş olması,
- şartı aranmaktadır.
- Söz konusu **giderler ile kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında doğrudan ve açık bir illiyet bağının bulunması ve giderlerin tevsik edici belgeler ile belgelendirilmesi gerekmekte olup, bu mahiyette olmayan giderler ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılamamaktadır.**

3. VUK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemelerin Vergilendirilmesi

- Gider karşılığı olarak yapılan fiili yemek ve konaklama ödemelerinin (devlet memurlarına ödenen harcırah gündeliği ile mukayese edilmeksizin), VUK uyarınca belgelendirilmesi halinde, tamamının vergiden müstesna tutulması gerekmektedir.
- Konaklama bedelinin VUK uyarınca belgelendirilmesi, yemek bedelinin belgelendirilememesi durumunda, konaklama bedelinin tamamının vergiden istisna edilmesi, yemek bedelinin ise bu giderlere karşılık olarak verilen gündeliklerin aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen miktarı aşan kısmının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekmektedir.
- Yemek ve konaklama giderlerinin VUK uyarınca belgelendirilememesi halinde, yapılan ödemenin aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündelik tutarını (veya devletçe verilen en yüksek gündelik tutarını) aşmaması kaydı ile vergiden müstesna tutulması, aşan kısmın ücret olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

4. KVK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi

- KVK'nın 6. maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, maddenin 2. fıkrasında ise, safi kurum kazancının tespitinde GVK'nın ticari kazanç hükümlerinin uygulanacağı, 8. maddesinde de ticari kazanç gibi hesaplanan kurum kazancının tespitinde mükellefin maddede belirtilen bentler halinde yer alan giderleri de ayrıca hasıllattan indirilebileceği açıklanmaktadır.
- Genel giderlerin kurum kazancından indirim konusu yapılabilmesi için söz konusu giderlerle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında doğrudan ve açık bir illiyet bağının bulunması gerekmekte olup, bu mahiyette olmayan giderlerin ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilmesi mümkün olmamaktadır.
- Yolculuk sırasında yapılan giderler, şirketlerin kurum kazancının elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili yapılan giderlerden olması kaydı ile safi kurum kazancının tespitinde gider olarak kayıtlara alınmaktadır.

5. KDVK Hükümleri Kapsamında Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemelerin Vergilendirilmesi

- KDVK'nın 29. maddesinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisinden, Kanun'da aksi bir hüküm olmadıkça;
  - ✓ Faaliyetlerine ilişkin olarak, kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısı ile hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri, indirim hakkı vergiyi doğuran olayın vuku bulunduğu takvim yılını takip eden takvim yılı aşılmamak şartı ile, ilgili vesikaların kanunu defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,
  - ✓ Mezkur Kanun'un 34. maddesinin 1. fıkrasında; yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV'nin, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmesi ve bu vesikaların kanuni defterlere kaydedilmesi şartı ile indirilebileceği,
  - ✓ 53. maddede ise, söz konusu Kanun'da geçen fatura ve benzeri vesikalar tabirinin VUK kapsamında düzenlenen vesikaları ifade ettiği,açıklamalarına yer verilmiştir.
- Yolculuk sırasındaki giderler üzerinden hesaplanan KDV'nin, ticari faaliyet ile açık ve doğrudan bir bağının bulunması ve şirketlerin adına düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilmesi kaydı ile indirim söz konusu olmaktadır.

6. Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi Konusundaki Örnek

Örnek 1: Ocak ayı içinde 5 gün süre ile taşıma faaliyetini yürüten şoföre, her gün için yemek masrafları karşılığında 700,00 TL, belgelendirilen konaklama giderleri için ise 5.000,00 TL olmak üzere toplam 8.500,00 TL harcırah ödenmektedir.

- ✓ Seyahat Süresi: 5 gün
  - ✓ Şirketin Verdiği Gündelik: 700,00
  - ✓ Kanuni Gündelik: 480,00
  - ✓ Yol Gideri: 2.000,00
  - ✓ Konaklama Gideri: 5.000,00
- GVK'nın 24. maddesi kapsamında gerçek yol giderlerinin tamamı vergiden müstesnadır. Buna ek olarak, ayrıca belgelendirilen otel giderleri karşılığında 5.000,00 TL, devlet memuruna ödenen harcırah ile herhangi bir kıyaslama yapılmaksızın gelir vergisinden istisna edilerek direkt gider yazılmaktadır.

6. Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi Konusundaki Örnek (Devamı)

Örnek 1 (Devamı): Nakden ödenen gündeliğin, 2024 yılı için devletçe verilen en yüksek gündelik tutarının öğle ve akşam yemeklerine isabet eden kısmı (2/3'ü: 320,00 TL) ile karşılaştırılıp, bu tutarı aşan kısmın ücret olarak vergilendirilmesi gerekmektedir. 1 gün için vergiden istisna edilebilecek **öğle** ve **akşam** yemeklerine ilişkin devlet tarafından verilen en yüksek gündelik tutarın (480,00 TL) 3'te 2'si dikkate alınabilecektir.

- Bu kapsamda, günde 320,00 TL'yi aşan kısım olan (480,00-320,00) 160,00 TL, ücret olarak değerlendirilecektir. 5 gün için ücret olarak değerlendirilmesi gereken net tutar ise : $160,00 * 5 = 800,00$ TL olacaktır.
- Ücret olarak değerlendirilmesi gereken net tutar, brütleştirilerek üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılması gerekmektedir.

6. Yolculuk Sırasında Yapılan Giderlere Karşılık Yapılan Ödemenin Vergilendirilmesi Konusundaki Örnek (Devamı)

- **Örnek 2:** B A.Ş. muhasebe müdürü Bay B'yi Ocak 2024'te 20 günlüğüne iş seyahati için başka bir şehre göndermiş ve 11.000,00 TL avans ödemiştir. Bay B tarafından seyahat dönüşü yemek ve yatma giderlerine karşılık olarak toplamda 13.000,00 + %20 KDV'lik faturalar işverene ibraz edilmiştir. Buna göre muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.

-----/-----	
195 İş Avansları	11.000,00
100/102 Kasa/Bankalar	11.000,00
Personele seyahat öncesi verilen avans kaydı	
-----/-----	
770 Genel Yönetim Giderleri	13.000,00
191 İndirilecek KDV	2.600,00
195 İş Avansları	11.000,00
335 Personele Borçlar	4.600,00
Seyahat sonrası belgelendirilen harcamaların giderleştirilme kaydı	
-----/-----	
335 Personele Borçlar	4.600,00
100/102 Kasa/Bankalar	4.600,00
Personele olan borcun ödenmesi kaydı	
-----/-----	

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.